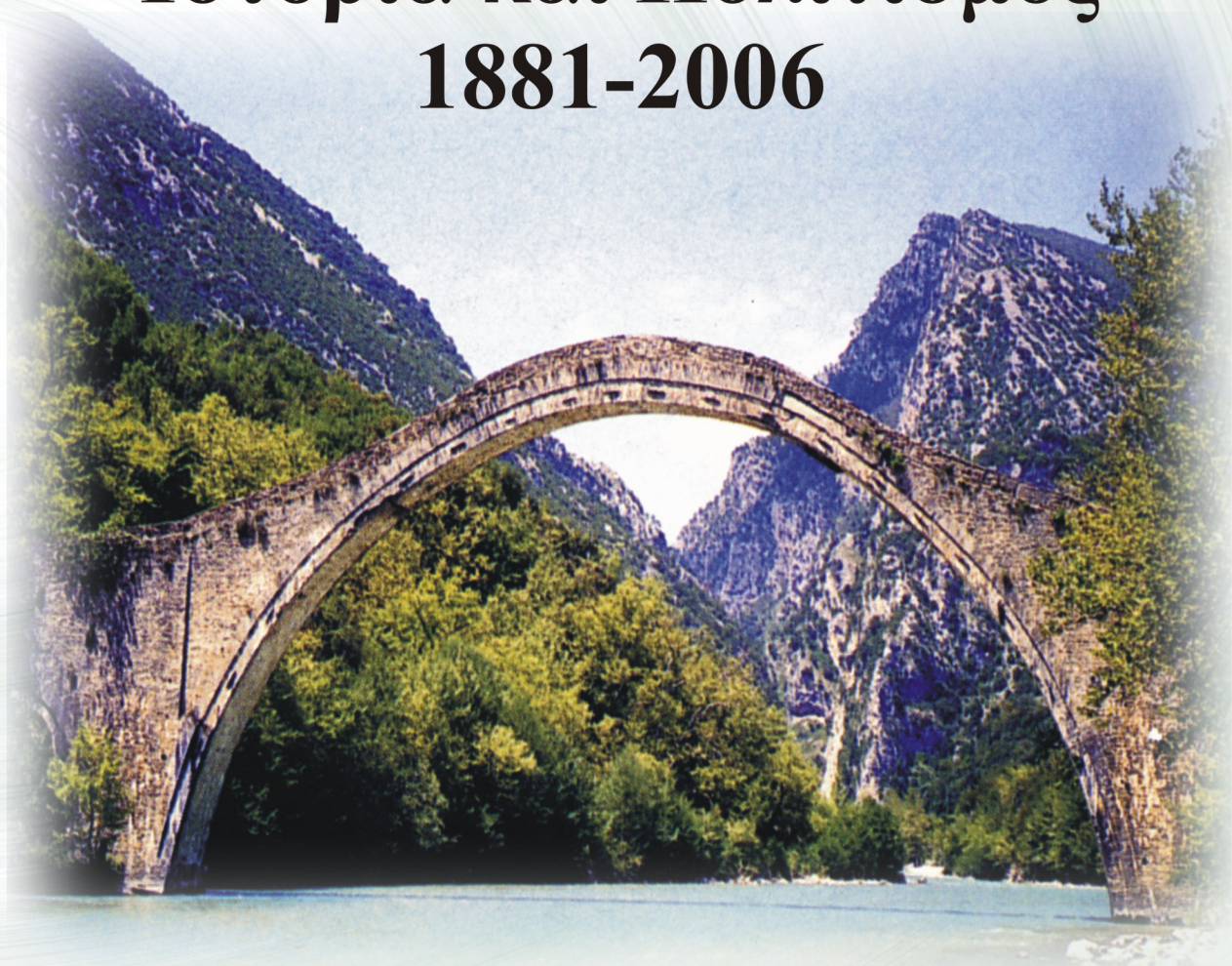

Πανεπιστήμιο Πατρών
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Επιμέλεια:
Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής

Άρτα

Ιστορία και Πολιτισμός 1881-2006

Άρτα 2007

**Πανεπιστήμιο Πατρών
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης**

**Επιμέλεια:
Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής**

Άρτα

Ιστορία και Πολιτισμός 1881-2006

Άρτα 2007

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Τηλέφωνο: 2610-969715, 2610-969716

Fax: 2610-996252

Ιστοσελίδες: <http://www.kedek.gr>

<http://www.inarta.gr>

<http://www.georgogiannis.com>

E-mail: gpant@otenet.gr

inarta@inarta.gr

georgog@upatras.gr

Τίτλος: Άρτα. Ιστορία και πολιτισμός 1881 - 2006.

Επιμέλεια Διορθώσεων:

Ψυχογιού Παναγιώτα, Φιλόλογος, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Επιμέλεια Προτοτύπου σε Η/Υ:

Λάγιος Βασίλης, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακός Φοιτητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ.

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων Τ.Ε.Ι., Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Επιμέλεια Εξωφύλλου:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

σ.σ. 720, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

*«Ξημερώνοντας τ' Αγιαννιού, με την αύριο των
Φώτων, λάβαμε τη διαταγή να κινήσουμε πάλι
μπροστά, για τα μέρη όπου δεν έχει καθημερινές
και σκόλες. Έπρεπε, λέει, να πιάσουμε τις γραμμές
που κρατούσανε ως τότε οι Αρτινοί, από Χιμάρα ως
Τεπελένι. Λόγω που εκείνοι πολεμούσανε απ' την
πρώτη μέρα, συνέχεια, κι είχαν μείνει σκεδόν οι μισοί
και δεν αντέχανε άλλο».*

*Οδυσσέας Ελύτης
«Άξιον Εστί - Η Πορεία προς το Μέτωπο»*

Ο πύργος του ρολογιού της Άρτας κοντά στην είσοδο του κάστρου.

Περιεχόμενα

Πρόλογος 15

Ιστορία

*Η Άρτα της Κατοχής και της Αντίστασης: μια συνοπτική
επισκόπηση*
Τζούκας Βαγγέλης 21

*Το αγροτικό ζήτημα στην Άρτα: συγκριτική παρουσίαση
των αντιμαχόμενων απόψεων*
Μπαλτατζής Δημήτριος 33

*Το χρονικό της απελευθέρωσης της Άρτας από τον
τουρκικό ζυγό*
Τρομπούκης Απόστολος 46

Κομμένο: Ένα διαμφισβητούμενο έγκλημα πολέμου
Σαλταπίδα Αικατερίνη 62

*Το 1881 ως χρονολογία απελευθέρωσης της Ραδοβιζινής
περιοχής και ως αφετηρία του αγροτικού της ζητήματος*
Χρήστος Κωνσταντίνος 72

<i>Απολογισμός της Κατοχής στην Άρτα, σε Θύματα και Καταστροφές</i> <i>Σκαλτσώνη Πετρούλα</i>	89
<i>Πολιτική και ιστορική εξέλιξη του Νομού Άρτας από την απελευθέρωση έως σήμερα</i> <i>Κουτλή Παναγιώτα</i>	105
<i>Οι εποικίσεις Αρτινών στο Αγρίνιο τον 19^ο και 20^ο αιώνα</i> <i>Νάκος Κωνσταντίνος</i>	139
<i>Η Ιερά Μητρόπολις Άρτης από την απελευθέρωση της Άρτας (1881) μέχρι σήμερα</i> <i>Γιαννούλης Δημήτριος</i>	148
<i>Η Εβραϊκή Κοινότητα της Άρτας</i> <i>Κόντης Δημήτριος</i> <i>Μουτόπουλος Σταύρος</i> <i>Κόντη Ελευθερία</i>	163
<i>Εξουσιοδοτικές ενέργειες των κατοίκων Λειψώς (Αθαμανίου) για την εξαγορά του χωριού τους</i> <i>Κωσταβασίλης Κωνσταντίνος</i>	172
<i>Η Άρτα των αρχέγονων οικονομικών μηχανισμών: Σχέσεις και μηχανισμοί στο τσιφλίκι κ. Καραπάνου (1880-1890)</i> <i>Κωσταβασίλης Κωνσταντίνος</i>	179
<i>Δημογραφική εξέλιξη του Νομού Άρτας (1881-1991)</i> <i>Κουτσούκαλης Σεραφείμ</i>	194
<i>Άρτα: Ετυμολογικές παρατηρήσεις</i> <i>Αντωνίου – Σιμοπούλου Χρυσάνθη</i>	225

Αρχαιολογικά Μνημεία - Αρχιτεκτονική

- Η Αμβρακία και οι εν γένει αρχαιότητες στο Νομό Άρτας. Μία σύντομη παρουσίαση της μέχρι τώρα αρχαιολογικής έρευνας. Οι μελλοντικές προοπτικές.*
Ρήγιнос Γεώργιος
Δρόσου Δήμητρα. 237
- Το γεφύρι της Άρτας. Ένα αρχιτεκτονικό δημιούργημα αλλά και πηγή καλλιτεχνικής δημιουργίας.*
Κουνέλη Βασιλική
Κουνέλη Ελένη 252
- Ο ναός της Παρηγορήτισσας και της Αγίας Θεοδώρας: Βυζαντινά αριστουργήματα που κοσμούν την πόλη της Άρτας*
Κουνέλη Βασιλική
Κουνέλη Ελένη 261
- Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική. Η εξέλιξη της κατοικίας στη Ροδαυγή.*
Κομζιάς Γεώργιος 271

Λαογραφία

- Μυθολογική προσέγγιση του δημοτικού τραγουδιού και κτίσματος «Της Άρτας το γεφύρι»*
Σχισμένος Αριστείδης 291
- Αρβανίτικα τραγούδια του γάμου*
Ψαρράς Σεραφείμ
Μπραζιτίκου Αικατερίνη 300

- Η αναφορά της Άρτας και της ευρύτερης περιοχής
στο δημοτικό τραγούδι**
Τρομπούκης Απόστολος 311
- «Του Γιοφουριού της Άρτας» (Πολίτης Ν., 1914).
Καινοτόμος, βιωματική, ποιητική προσέγγιση και
δράση. Μία εκπαιδευτική πρόταση.**
Μπαρμπάτσης Ιωάννης
Ξηρομερίτου Αναστασία (Τασούλα) 329
- «Άκλαυτος και αμνημόνευτος στον Άδη τι γυρεύεις;»
Το μοιρολόι στην Άρτα.**
Μπρισένιου Β. 341
- Παρουσίαση του βιβλίου της Παν. Π. Λάμπρη
«Ροδαυγή. Το Ρόδο Της Αυγής»**
Παπαβασιλείου Ελένη 354

Σημαντικές προσωπικότητες

- Παρουσίαση προσωπικοτήτων από την Άρτα**
Κουτλή Παναγιώτα 361
- Ο Γιάννης Μόραλης, ζωγράφος και εικαστικός**
Κουτλή Παναγιώτα 380
- Μάξιμος ο Γραικός. Μια φωτεινή φυσιογνωμία της
Ηπείρου.**
Ζαγκαβιέρου-Βουρβούλη Βίκο 390
- Ο Μητροπολίτης Αργολίδας Ιάκωβος: Το έργο και η
δράση του στην Άρτα από το 1959 ως το 1985, ως**

- Ιεροκήρυκας της Ιεράς Μητροπόλεως.
Τσακούμης Αποστόλης* 400
- Γιάννης Μακρυγιάννης: Μια γνήσια Ελληνική Καρδιά!
Δερμιτζάκη Γεωργία* 413

Πολιτική - Οικονομία

- Αμβρακικός Κόλπος: Ανεξάντλητη πηγή πλούτου και
οικονομικής ανάπτυξης
Χαραλάμπους Παύλος* 419
- Η μεταπολεμική οικονομική ανάπτυξη του Νομού Άρτας
και η ανατροπή της «παραδοσιακής» ταυτότητάς του
Ζαχαρή Δήμητρα* 426
- Ηλεκτρική ενέργεια στα Θεοδώριανα
Κοντογιάννης Γιάννης* 447
- Η συμπεριφορά του εκλογικού σώματος στην πόλη της
Άρτας κατά τις εκλογές του 1920
Παπακόστας Λευτέρης* 454

Εκπαίδευση

- Η εκπαίδευση στο Νομό Άρτας 1881-2006
Φίλος Μ. Στέφανος* 473
- Η εκπαίδευση στην Άρτα από τα προαπελευθερωτικά
χρόνια μέχρι σήμερα
Μώκου Χρυσούλα
Μώκος Ευάγγελος* 514

*Η εκπαίδευση ιερέων και δασκάλων στην Ιερατική
Σχολή Άρτας (1903-1940)*
Γιώτη Κλαίρη 523

*Οι επιπτώσεις της γενίκευσης και της επέκτασης της
εκπαίδευσης στην ελληνική ύπαιθρο. Η περίπτωση
της Άνω Πέτρας.*
Τάτσης Γιώργος 537

*Η εξέλιξη της Οργανικότητας των Δημοτικών Σχολείων,
του Μαθητικού Δυναμικού και των Διδασκόντων στο
Νομό Άρτας τη δεκαετία 1995 – 2005*
Γούπος Θεόδωρος
Μπέτζελος Νικόλαος 550

Πολιτισμός - Τέχνες - Αθλητισμός

*Πολιτιστικές Ταυτότητες και Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια: η
ευρωπαϊκή διάσταση και το «Φόρουμ της Ευρώπης
των Πολιτισμών: Παράρτημα Αδριατικής-Ιονίου»*
Λαοπόδης Βασίλειος 561

*Συμβολική, αφαίρεση και γεωμετρία στα Ερωτικά του
Γιάννη Μόραλη: μια απόπειρα ερμηνείας.*
Βαλκανά Κλεάνθη-Χριστίνα 573

Η Ροδαυγή στο έργο του Κωνσταντίνου Α. Διαμαντή
Λάμπρη Παναγιώτα 589

Η ιστορία του αρτινού αθλητισμού από το 1881...
Μπανιάς Κώστας 602

Ο Μουσικοφιλολογικός Σύλλογος «Σκουφάς» στο χρόνο <i>Κουτσούμπας Γιάννης</i>	642
Συγκεντρωτικός κατάλογος βιβλιογραφίας	657
Σύντομα βιογραφικά των συγγραφέων	685
Πρόγραμμα Εργασιών Συνεδρίου	705